

**Zápis z druhého zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků
Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech
konaného dne 14. prosince 2016**

Dne 14. prosince 2016 se na Ministerstvu spravedlnosti konalo od 10 hodin druhé zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“) jako poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem. Předem byly rozeslány: program druhého zasedání a podkladové materiály k implementaci vybraných rozsudků proti České republice, jejichž výkon aktuálně podléhá či v dohledné době bude podléhat dohledu Výboru ministrů Rady Evropy (včetně případu, který byl uzavřen smírně, přičemž byla identifikována potřeba změny nastavených procesů), jakož i k dvěma rozsudkům Soudu proti jiným smluvním státům Úmluvy, které vzbuzují důležité otázky týkající se slučitelnosti českého práva s Úmluvou.

(...)

B. – BLOKHIN PROTI RUSKU

V části věnované zohledňování rozsudků vydaných Soudem ve vztahu k jiným členským státům Rady Evropy zástupkyně KVZ Kristýna BENEŠOVÁ představila rozsudek velkého senátu Soudu ze dne 23. března 2016 ve věci Blokhin proti Rusku dotýkající se problematiky soudnictví ve věcech mládeže. Soud vyslovil porušení práva na spravedlivý proces zakotveného v článku 6 Úmluvy v řízení proti stěžovateli, který nebyl pro nedostatek věku trestně odpovědný. Stěžovatel nebyl právně zastoupen a v průběhu řízení neměl možnost vyslechnout svědky, jejichž výpověď byla pro rozhodnutí vnitrostátního soudu stěžejní. Přelomovým názorem je především vztažení článku 6 Úmluvy v jeho trestní složce na řízení ve věci stěžovatele, který nebyl dle vnitrostátního právního řádu pro nedostatek věku trestně odpovědný a jehož jednání tak dle vnitrostátního práva nebylo považováno za trestný čin. Rozsudek má důsledky i pro českou právní úpravu. Připustila, že se jedná o složitou problematiku, jejíž řešení není možné nalézt na tomto zasedání Kolegia. Vyzvala členy Kolegia, aby se k věci písemně vyjádřili.

Zástupce MPSV Z. KAPITÁN odkázal na písemnou reakci předloženou Kolegiu. Uvedl, že se jedná o realizaci participačních práv dětí, která se řeší od roku 2011. Do odborných diskusí se zapojila rovněž LLP. Zástupce ČAK M. SYLLA uvítal reakci MPSV. Uvedl, že práva dítěte se vyvinula progresivněji. Původní zákon je poplatný své době a neodpovídá dnešním standardům. Změna právní úpravy je nezbytná. Tajemnice Výboru pro práva dítěte Petra KALENSKÁ informovala, že problematikou se již zabýval Výbor pro práva dítěte a Rada vlády pro lidská práva. Upozornila na připomínky NS, které byly vzneseny v rámci připomínkového řízení k podnětu Rady vlády pro lidská práva. Uzavřela, že změna současné právní úpravy je žádoucí.

Zástupce NS A. PAVEL uvedl, že z důvodu nedostatečného předstihu, s nímž byly rozeslány podklady, nebylo možné zajistit účast zástupce senátu NS, který se zabývá soudnictvím ve věcech mládeže. Domnívá se, že současný zákon o soudnictví ve věcech mládeže, který byl aprobován Ústavním soudem a je účinný 13 let, nevyžaduje novelizaci. V České republice se snižuje počet mladistvých delikventů. Souhlasí nicméně s diskusí nad tématem v širších souvislostech. Vystoupení zástupce NS A. PAVLA podpořil zástupce NSZ J. CHROMÝ, jenž informoval, že NSZ k tématu zpracovalo stanovisko, které Kolegiu poskytne.

Zástupkyně LLP Z. CANDIGLIOTA informovala o stížnosti Jakub Pejzl proti České republice, podané k Soudu a dosud nerozhodnuté, která na tento problém poukazuje. Uvedla, že praxe je taková,

že nezletilí delikventi jsou mnohdy na policii za přítomnosti orgánu sociálně-právní ochrany dětí nuceni k přiznání, a to bez přítomnosti a vědomí rodičů. Domnívá se, že přítomnost advokáta je dobrým krokem, nicméně nesmí jít o pouhé formální naplnění práva. Zástupce MPSV Z. KAPITÁN závěrem uvedl, že směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení, na niž upozornila P. Kalenská a která se zabývá i právním zastoupením dětí v trestním řízení, bude muset být do června 2019 provedena do vnitrostátního právního řádu.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí závěry Soudu vyjádřené v tomto rozsudku a domnívá se, že je nezbytné příslušnou vnitrostátní právní úpravu (zejména trestní řád a zákon o soudnictví ve věcech mládeže) podrobit ve světle tohoto rozsudku důkladné analýze. Členové Kolegia jsou vyzváni k předložení písemného stanoviska k věci v termínu do 31. ledna 2017. Kolegium se bude věcí dále zabývat na svém dalším jednání.

V Praze dne 24. ledna 2017